

*О. Б. Коляновський,
завідувач методичного кабінету відділу освіти
Ружинської райдержадміністрації*

Нові підходи у навчально-методичному забезпеченні освітнього процесу

Методична система потребує не лише формування фонду з досвіду педагогічної майстерності, спрямованої на вдосконалення знань, умінь та навичок педагога, а й створення умов для реалізації його особистісних функцій, для підвищення рівня професійно-особистісного саморозвитку, готовність до інновацій, створення індивідуально-авторської педагогічної або методичної систем.

Реформування освіти ставить сьогодні перед методистами нові завдання, які виходять із того, що сучасний педагог повинен бути творчим, креативним, компетентним, здатним до самоосвіти впродовж життя, до вміння мобілізувати особистісний потенціал. В таких умовах зростає роль методичного супроводу, який є чи не єдиною допомогою, головне завдання якої створити сприятливі умови для розвитку професійної компетентності педагога.

Окрім того, роль методичного супроводу сьогодні ще значно зростає у зв'язку з необхідністю раціонально і оперативно застосовувати нові методи, прийоми і форми навчання. Якісна зміна роботи методичної служби сьогодні бачиться не стільки в наданні методичної допомоги педагогічним працівникам, а й у створенні умов для розвитку та вдосконалення педагогічної майстерності.

Цьому підпорядковані такі методичні події року у Ружинському районі, як конкурс фахової майстерності «Вчитель року – 2019», педагогічна виставка «Освіта Ружинщини–2019», екологічний фестиваль «Жити в злагоді з довкіллям», фестиваль для творчо обдарованої молоді «Надії твої, Україно», науково-практична конференція «Професійний розвиток вчителя початкових класів в умовах Нової української школи» за участю співробітників відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України О. В. Вашуленко, О. В. Онопрієнко, Регіональний проект «Я – українець».

Районний методичний кабінет широко впроваджує інноваційні технології навчання, сприяє професійному зростанню педагогічних працівників району.

Організаційно-керівна діяльність райметодкабінету

Районний методичний кабінет є структурним підрозділом відділу освіти Ружинської райдержадміністрації. У своїй діяльності керується Положенням про районний (міський) методичний кабінет (центр), затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України № 1119 від 08.12.2008 р.

Кадрове забезпечення методкабінету відповідає Положенню про районний методичний кабінет і складає 6 методистів і завідувача РМК.

Розподіл обов'язків працівників райметодкабінету відповідає Положенню про районний методичний кабінет і здійснюється згідно з наказом по відділу освіти Ружинської РДА від 10.09.2018 року № 181 «Про розподіл обов'язків між працівниками районного методичного кабінету».

Фаховий рівень працівників райметодкабінету дозволяє на високому рівні здійснювати науково-методичне забезпечення системи дошкільної та загальної середньої освіти, інформаційно-методичний супровід навчальних закладів і педагогічних працівників. Всі методисти пройшли перепідготовку при ОШПО м. Житомира та Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти м. Києва.

Районний методичний кабінет організовує свою роботу відповідно до річного плану, який затверджується начальником відділу освіти.

Районний методичний кабінет приділяє значну увагу організації підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які почали впроваджувати Державний стандарт початкової освіти у 2018–2019 навчальному році. З цією метою підготовлено 2 тренери: Мартинюк С. А., вчитель початкових класів Зарічанської ЗОШ I-II ст., і Рачук Л. А. – методист райметодкабінету. Ними було організоване масове перенавчання вчителів, які навчали в 1-ому класі 2018 – 2019 н. р. та першокласників в 2019 – 2020 н. р. Всього перенавчанням було охоплено 61 вчитель початкових класів, 20 вчителів англійської мови, 5 вчителів німецької мови, 4 вчителів образотворчого мистецтва, 20 заступників директорів з навчально-виховної роботи.

В червні і серпні 2019 року перепідготовку пройшли вчителі початкових класів, які навчатимуть першокласників в 2020 – 2021 навчальному році. Всього буде охоплено перенавчанням 29 початківців.

Науково-методичне забезпечення реалізації державних та регіональних програм

Значна увага приділялась реалізації державних, обласних, районних програм, що стосуються освіти. В поточному навчальному році освітяни району працювали над впровадженням Державного стандарту початкової освіти, Державного стандарту базової і повної середньої освіти.

Паралельно проводилась робота із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування середньої освіти «Нова українська школа на період до 2029 року», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р (із змінами).

У рамках вказаних програм відбулися певні досягнення у сфері розвитку і зміцнення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти.

Освітня галузь району отримала матеріальну підтримку від держави. Першокласники району в ході реалізації Концепції Нової української школи 100 % забезпечені одномісними партами та стільцями. Кожен перший клас отримав дидактичне обладнання, компютери і фабрики друку. Всі учні мають нові підручники.

Учні також отримали набори LEGO, Ружинська гімназія отримала два нових класи: географічний і хімічний. Продовжувалось оснащення шкіл комп'ютерною технікою та мультимедійним обладнанням.

Науково-методична діяльність

Значна увага приділяється навчанню педагогічних працівників району. З цією метою підготовлювались тренери-викладачі для навчання педагогів, які беруть участь в реалізації Концепції Нової української школи. На посади керівників методичних структурних формувань призначалися досвідчені педагогічні працівники, які у практиці своєї роботи широко впроваджують інноваційні технології навчання, здійснюють компетентнісний підхід, сприяють професійному зростанню.

Свідченням результативності методичної роботи стала якісна участь і перемога наших педагогів на обласному рівні фахового конкурсу «Вчитель року–2019», вагомі перемоги педагогів у обласній педагогічній виставці «Сучасна освіта Житомирщини–2019», інших заходах.

Районним методичним кабінетом значна увага приділяється науково-методичному супроводу роботи з творчо обдарованими дітьми. Цьому також сприяла районна Програма роботи з обдарованою молоддю на 2018–2022 роки, яка передбачає відзначення переможців III та IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсу-захисту робіт МАН, інших конкурсів матеріальною (грошовою) винагородою.

В минулому навчальному році учні району гідно представили Ружинщину на обласному етапі. Призерами обласних олімпіад стали 9 учнів, які вибороли 13 дипломів з різних предметів. 3 учні завоювали 1 диплом I ступеня та 2 дипломи III ступеня в конкурсній-захисті науково-дослідницьких робіт МАН.

Три учні Ягнятинської школи стали переможцями Всеукраїнського зльоту учнівських виробничих бригад, аграрних трудових об'єднань.

Учні Ружинської гімназії в III етапі предметних олімпіад здобули 10 дипломів з різних предметів, три дипломи Малої академії наук, учні Ягнятинської ЗОШ I-III ст., Вчорайшенської ЗОШ I-III ст., Малочернявської шкіл – по 1 диплому.

Сучасний процес навчання нерозривно пов'язаний з вихованням. Виховання підрастаючого покоління проводиться через різноманітні форми роботи – це проведення тематичних місячників (правового, патріотичного, трудового, родинно-сімейного виховання, відзначення державних свят, проведення конференцій, круглих столів, тренінгів). Кращими із проведених фестивалів стали: екологічний фестиваль «Жити в злагоді з довкіллям», для творчо обдарованої молоді «Надії твої, Україно», спортивна військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»), патріотичний фестиваль «Я – українець», конкурс «Найкращий читач року».

Активну участь беруть школярі району в різноманітних конкурсах, фестивалях, акціях екологічного спрямування. Щорічно проводиться

районний етап Всеукраїнської акції «Годівничка», «В об'єктиві натураліста», «День зустрічі птахів».

В проведенні районного етапу конкурсу екологічних агітбригад взяли участь 20 учнівських колективів екологічної просвіти «Земля– наш спільний дім». Кращими визнано агітколективи Вербівської ЗОШ І-ІІ ст., Ружинської та Білилівської гімназій. Агітколектив Білилівської гімназії «Екос» взяв участь в обласному етапі і відзначений дипломом ІІІ ступеня.

Райметодкабінетом та відділом освіти проводиться належна робота щодо формування національної свідомості, героїко-патріотичного, громадянського виховання учнів. З цією метою затверджено план заходів щодо активізації виховної роботи та посилення національно-патріотичного виховання в ЗНЗ району та План заходів організації національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Цими документами передбачено активізацію національно-патріотичного виховання серед учнівської молоді шляхом обговорення. Протягом 2018 – 2019 навчального року в районі відбулися ряд заходів районного рівня, що стосуються патріотичного виховання, – презентація другого видання книги О. Б. Коляновського «Вони пішли захищати Україну», проведення патріотичного заходу «Я – українець», дитячо-юнацької військово-спортивної патріотичної гри «Джура», організація флешмобів на патріотичну тематику, конкурсу прози на патріотичну тематику, участь у святі Дня вишиванки.

У 8 школах району у 18 інклюзивних класах минулого року навчалось 20 учнів з особливими освітніми потребами. Супровід цих дітей здійснювали 17 асистентів вчителя. Всі асистенти, що працюють із першокласниками, пройшли курс навчання для роботи в умовах Нової української школи. Поліпшенню навчально-виховного процесу вказаної категорії дітей сприяв створений на базі Ружинської гімназії інклюзивно-ресурсний центр, який провів на базі Ружинської гімназії та Зарічанської ЗОШ І-ІІ ст. семінари для асистентів та вчителів інклюзивного навчання.

У Ружинському районі для забезпечення прав дітей на здобуття безоплатної дошкільної освіти, згідно з Законами України «Про освіту» та «Про дошкільну освіту», в 2018–2019 навчальному році функціонує 21 заклад дошкільної освіти, в яких виховується 768 дітей дошкільного віку.

Дошкільними закладами охоплено 71 % дітей віком від 1 до 6 років, 90 % дітей віком від 3 до 6 років, та 97 % дітей віком від 5 до 6 (7) років. Ще 3 % дітей 5-річного віку проходять підготовку до школи в групах соціально-педагогічного патронату при школах. Охоплення дітей 5-річного віку дошкільною освітою на сьогодні становить 100 %.

В кожному ЗДО організовано роботу консультпунктів для батьків, діти яких не відвідують дошкільні заклади. На базі райметодкабінету організовано роботу консультпункту для педагогів та батьків з питань дошкільної освіти.

В дошкільних закладах працює 72 педагогічних працівники, з них 23 мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра, 49 – неповну вищу освіту. В 2018–2019 н. р. було атестовано 12 вихователів ЗДО та один музичний керівник. Двом вихователям присвоєно вищу кваліфікаційну категорію, одному вихователю – першу кваліфікаційну категорію, чотирьом – другу кваліфікаційну категорію, іншим підтверджено 11 тарифний розряд.

Організація роботи відділу освіти, районного методичного кабінету та закладів дошкільної освіти здійснювалась відповідно до чинного законодавства і була спрямована на забезпечення фізичного, психічного здоров'я дітей дошкільного віку, їх всебічного розвитку, набуття життєвого досвіду, вироблення вмій та навичок, необхідних для подальшого навчання; реалізацію завдань, визначених Державним стандартом – Базовим компонентом дошкільної освіти.

Позашкільна освіта в районі представлена Будинком дитячої творчості, дитячою юнацькою спортивною школою, музичною школою. В підпорядкуванні відділу освіти перебуває Будинок дитячої творчості.

Позашкільною освітою охоплено 388 дітей. Діють 19 гуртків за такими напрямками: науково-технічний, художньо-естетичний, туристсько-краєзнавчий та спортивний. Діяли гуртки «Початкового технічного моделювання», «Декоративно-прикладного мистецтва», «Паперової пластики».

Керівники гуртків Будинку дитячої творчості впродовж року удосконалювали свою професійну майстерність через участь в обласних семінарах-практикумах, конференціях.

Гуртківці Будинку дитячої творчості брали участь у різних масових заходах, зокрема: в обласній виставці-конкурсі «Осінні фантазії», «Паперовий світ», «Початкового технічного моделювання», «Декоративний розмай», «Космічні фантазії», «Чарівний пензлик», «Бісеровий калейдоскоп» та інші.

Учасники цих конкурсів відзначалися дипломами та іншими заохочувальними відзнаками.

У 2018 – 2019 навчальному році в районі було розширено мережу секцій Малої академії наук та залучення учнів до науково-дослідницької діяльності. Секції МАН діяли в 20 закладах загальної середньої освіти. Певні напрацювання в організації роботи, що стосуються діяльності в системі МАН, мають Ружинська та Білилівська гімназії, Ягнятинська, Мовчанівська ЗОШ І-ІІІ ст.

123 школярі взяли участь у Всеукраїнському фізичному конкурсі «Левеня» із 13 шкіл району (21% від учнів 7–11 класів).

У Міжнародному інтерактивному природничому конкурсі «Колосок» у двох етапах взяли участь 532 учні 2–10 класів. 64 учні району взяли участь у конкурсі з інформатики «Бобер».

Активізували свою діяльність конкурси з гуманітарних предметів «Лелека» (історія), «Соняшник» (українська мова). Так, у Міжнародному учнівському конкурсі юних істориків «Лелека – 2019» взяло участь 145 школярів із 9 закладів загальної середньої освіти.

В системі освіти Ружинського району функціонує психологічна служба, яка є структурним підрозділом методичного кабінету.

Психологічна служба вирішує актуальні завдання системи освіти: насамперед, захист психічного та морального здоров'я усіх учасників навчально-виховного процесу, орієнтація учнівської молоді на здоровий спосіб життя (профілактика негативних явищ – тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії, ВІЛ-інфекції).

Районний методичний кабінет проводить активну роботу щодо підвищення рівня психологічної культури педпрацівників району. На семінарах, творчих групах, нарадах для заступників директорів з навчально-виховної роботи, колегіях відділу освіти за участю працівників служби піднімалися питання готовності дітей до навчання в школі.

На базі Ружинської гімназії було проведено для практичних психологів семінар на тему «Психологічний супровід освітнього процесу в умовах реалізації Концепції Нової української школи».

Працівники служби розробили методичні рекомендації для педпрацівників та батьків щодо подолання булінгу в освітньому середовищі.

Психологічна служба району тісно співпрацює з Ружинським відділом поліції, центром соціальних служб для молоді, сектором національно-патріотичного виховання молоді та спорту. Плідній співпраці сприяє Програма розвитку психологічної служби Ружинського району на 2017–2020 роки.

Навчально-методична діяльність

Методична робота – це складова післядипломної освіти, що має цілісну систему дій і заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації та професійної майстерності кожного педагогічного працівника, розвиток творчого потенціалу педагогічних колективів навчальних закладів, досягнення позитивних результатів навчально-виховного процесу.

В районі побудована чітка система перепідготовки педагогічних кадрів, щороку п'ята частина педагогів проходить підвищення кваліфікації при Житомирському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти. Районний методичний кабінет завчасно надіслав пропозиції щодо підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів у 2020 році. В наступному році до системи організації та проведення курсів підвищення кваліфікації внесено зміни – форма проведення курсів для всіх педагогічних працівників буде очно-дистанційною, педагогічна категорія не враховуватиметься як критерій відбору для визначення форми курсів. Планується організація електронної реєстрації слухачів курсів підвищення кваліфікації на 2020 рік.

Педагогам надана можливість вибору закладу післядипломної педагогічної освіти.

Важливим чинником, що сприяє поліпшенню зростання та розвитку професійної компетентності педагогічних працівників району, є проведення районної виставки «Сучасна освіта Ружинщини» та участь в обласній виставці перспективного педагогічного досвіду «Сучасна освіта Житомирщини – 2020».

На обласну виставку було представлено методичні розробки педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти. За наслідками обласної виставки, 6 наших педагогів відзначено дипломами, а саме: Матвійчук С. В., вчитель інформатики Ружинської гімназії (диплом I ступеня), Гуца Н. І., практичний психолог Ягнятинської ЗОШ І-ІІІ ст. (диплом I ступеня), Грибок М. Ю., вихователь Зарудинецького закладу дошкільної освіти (диплом I ступеня), Кваша Л. І., заступник директора з навчально-виховної роботи (диплом II ст.), Коляновський О. Б., завідувач Ружинського РМК (диплом II ступеня), Левчук Л. Ф., вчитель англійської мови Чорнорудської ЗОШ І-ІІ ст. (диплом III ступеня).

Обласна експертиза показала, що матеріали даних педагогів характеризуються новизною і актуальністю тем, вказують на постійний творчий пошук, мають високий рівень практичного спрямування.

Інноваційна та дослідно-експериментальна діяльність

Відповідну роботу райметодкабінет здійснює щодо інноваційної та дослідницько-експериментальної діяльності.

Районний методичний кабінет співпрацює з Інститутом педагогіки НАПН України. З цією метою між відділом освіти Ружинської РДА та Інститутом педагогіки Національної академії наук України було підписано договір про наукове співробітництво. В рамках цього співробітництва, перед керівниками навчальних закладів району виступили член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор О. І. Пометун (2017 рік), доктор педагогічних наук, головний науковий співробітник відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки НАПН України Л. А. Онищук (2017 рік), старший науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук О.П. Кравчук (2018 рік).

Окрім того, для вчителів початкових класів в жовтні 2018 року на базі Ружинської гімназії, з метою поглиблення професійних та методичних знань, була проведена науково-практична конференція «Професійний розвиток вчителя початкових класів в умовах Нової української школи». В роботі конференції взяли участь педагоги Національної академії педагогічних наук України О. В. Онопрієнко (завідувач відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України, автор підручника «Математика» для 1-го класу) і О. В. Вашуленко (науковий співробітник відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України, автор підручника «Буквар»).

Три навчальні заклади району (Немиринецька, Роставицька, Ягнятинська ЗОШ І-ІІІ ст.) продовжили брати участь в дослідно-експериментальній роботі, організованій МОН України, «Науково-методичні засади впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес навчальних закладів».

Плідна співпраця налагоджена районним методичним кабінетом з Українським інститутом національної пам'яті, який на безоплатній основі надав закладам загальної середньої освіти району літературу та інші інформаційні матеріали, що використовуються під час проведення уроків історії та виховних заходів.

Районний методичний кабінет тісно співпрацює з Державною службою якості освіти України. Двоє наших педагогів: Рачук Л. А., методист РМК, та Євдун А. І., вчитель початкових класів Зарічанської ЗОШ І-ІІ ступенів, – брали участь у тренінгу для експертів, які будуть оцінювати професійні компетентності учасників сертифікації 2019 року. Дані педагоги будуть залучатися до експертного оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації відповідно до розроблених методик.

Формування єдиного освітнього інформаційного простору району

Відділ освіти, райметодкабінет значну увагу приділяють формуванню єдиного освітнього інформаційного простору району. Пріоритетними серед них є впровадження новітніх технологій, що мають забезпечити доступність та ефективність освіти.

Інформаційна діяльність директорів ЗНЗ ґрунтується передусім на інформаційних процесах і забезпечується:

- формуванням та розвитком освітнього інформаційного середовища;
- використанням комп'ютерно-інформаційних технологій у навчально-виховному і управлінському процесах.

В районі всі навчальні заклади під'єднані до мережі Інтернет і підключені до Єдиної державної бази закладів освіти.

Протягом минулого навчального року педагогічні колективи навчальних закладів широко використали мережу Інтернет в плані вибору електронних версій оригінал-макетів підручників для учнів 1, 5, 10-х класів з кожного навчального предмета. Систему замовлення змінено. Директор навчального закладу несе персональну відповідальність за замовлення підручників. Вибір підручників затверджено рішенням педагогічних рад.

Навчання і самоосвіта педагогів району сьогодні також вирішується за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Широко використовується освітянами району сайт Ружинської районної державної адміністрації, на якому оперативно розміщується освітня діяльність відділу освіти РДА, райметодкабінету, навчальних закладів району.

Сьогодні в районі створюється єдине освітнє середовище, в яке на інформаційному рівні будуть задіяні та зв'язані між собою всі учасники

навчально-виховного процесу: адміністрація закладу – вчителі – учні – батьки.

Особливо зріс рівень використання інформаційних технологій у зв'язку з реалізацією ідей Нової української школи. Міністерство освіти і науки України відкрило на сайті студії онлайн-освіти EdEra з січня 2018 року безкоштовний онлайн-курс для вчителів початкової школи. Це було обов'язковим етапом підвищення кваліфікації педагогів, які навчали 1-й клас з вересня 2018 року. Курс складається з 6 модулів. Серед тем – Державний стандарт початкової освіти, управління класом, методики компетентнісного та інтегрованого навчання, інклюзивна освіта. Під час навчання передбачається виконання різноманітних теоретичних і практичних завдань, результати яких впливають на отримання електронного сертифікату. Наявність сертифікату про успішне проходження курсу обов'язкове для вчителів, що навчали 1-й клас з вересня 2018 року. Він зараховувався як підвищення кваліфікації. Таким чином, проходження онлайн-курсу передбачало оволодіння вчителями початкових класів інформаційно-цифровою компетентністю.

Під час створення освітнього інформаційного середовища навчального закладу зростає значимість ІКТ-компетентності педагогів, що працюватимуть в умовах широкого застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому просторі школи, району, області.

Координація діяльності навчальних закладів району

Районний методичний кабінет координує діяльність навчальних закладів району через щорічний план роботи райметодкабінету на поточний навчальний рік і наказу по відділу освіти «Про організацію методичної роботи з педагогічними кадрами».

Координацію здійснює РМК через регулярні засідання серпневих і січневих методичних об'єднань, підготовку питань на нараду керівників і колеги відділу освіти, розгляд питань на розширених засіданнях науково-методичних рад райметодкабінету.

Співпраця з загальноосвітніми закладами спрямовувалась на поєднання традиційних механізмів післядипломної освіти і пошуку нових, адаптованих до сучасних завдань.

Координація дій райметодкабінету та закладів освіти здійснюється за такими напрямками:

- забезпечення цілісності і безперервності підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;
- виявлення, вивчення, узагальнення та поширення перспективного досвіду з управління педагогічним процесом;
- науково-методичний супровід інноваційної діяльності навчальних закладів;
- координування роботи шкільних методичних кабінетів.

Моніторинг якості освіти району

Моніторингові дослідження проводяться з метою оцінювання поточного стану розвитку освіти, відстежування динаміки її якості.

Своєрідним моніторинговим дослідженням залишається участь учнів у зовнішньому незалежному оцінюванні. В цьому році ЗНО знову було поєднано з державною підсумковою атестацією з української мови та літератури, з історії чи математики, та ще одного предмета за вибором учнів. Аналіз результатів поєданого ЗНО з державною підсумковою атестацією дає змогу:

- отримати точну об'єктивну інформацію про поточний стан в освіті;
- простежувати результати діяльності вчителів, досліджувати причини зниження досягнень, якщо воно спостерігається, виявити причину, коригувати діяльність вчителя;
- удосконалювати освітній процес;
- прогнозувати його на перспективу.

Інформаційно-видавничча діяльність

Районний методичний кабінет посилив інформаційно-видавниччу діяльність. З цією метою широко використовується районна газета «Ружинська земля», в якій постійно виходить рубрика «Новини освіти». До серпневих методичних об'єднань розповсюджуються інформаційно-методичні матеріали.

Педагоги загальноосвітніх навчальних закладів постійно друкуються у фахових журналах. Своєрідним майданчиком друкованих матеріалів є напрацювання педагогів, які розміщені на обласній педагогічній виставці «Сучасна освіта Житомирщини – 2020». На обласну виставку було надіслано 30 матеріалів, які були представлені у вигляді методичних рекомендацій та посібників, практичних порадників, дидактичних матеріалів. 6 педагогів району стали переможцями і відзначені дипломами I, II, III ступенів.

У наших планах – подальше підвищення рівня навчально-методичного забезпечення освітнього процесу у закладах освіти району.